

СТРУЧНИ ИЗВЕШТАЈ 2025

Током протекле године успешно смо реализовали планирани број програма и њихов садржај у складу са усвојеним планом рада и одобреним буџетским средствима. Поједине програме, (турнеју наше представе „Коштана” у матици) били смо принуђени да одложимо због политичке ситуације настале у Србији, али смо уместо њих другим садржајима успели да обезбедимо планирани број програма. Остварени резултати потврђују доследно спровођење постављених циљева и континуитет у раду установе.

У извештајном периоду дошло је и до кадровске промене. Наш колектив је проширен новом колегиницом секретарицом, чији рад доприноси организованијем функционисању, ефикаснијем обављању административних послова, а уопште побољшава квалитет и успешност рада наше установе.

Сматрајући важним очување наших традиција и заједничког културног наслеђа, 9. априла, поводом Дана града Сентандреје, учествовали смо у обележавању сећања на Евгенија Думчу. Наша установа је својим присуством представљала целокупну српску заједницу у Мађарској, одајући поштовање првом, и до данас утицајном, градоначелнику српског порекла у Сентандреји.

У духу узајамног поштовања и неговања међуинституционалних културних односа, средином јуна посетили смо Шиклош, где смо, у нади у будућу сарадњу, учествовали на представљању књиге Софије Томич, које је организовала Српска самоуправа у Шиклошу. На следећим програмима наша установа је учествовала као гост, подржавајући тиме рад организација које раде на остваривању културних и заједничких догађаја српске заједнице:

09.05. Деска – Ајваријада

09.11–12. Помаз- Вече у спомен, програм поводом 50. годишњице смрти Тихомира Вујичића

09.12. Деска – свечано отварање Завичајне куће, догађаја од изузетног значаја за живот наше заједнице

10.18. Мађарбоја- Манифестација, посвећена сећању на мештане у логорима принудног рада на Хортобађу

11.15. Манифестација „Дан сеобе” у организацији Српске самоуправе главног града

Овакви сусрети учвршћују везе унутар заједнице и подсећају на значај очувања заједничких вредности и идентитета.

Инвестиције

Из године у годину, у складу са нашим могућностима, настојимо да велику пажњу посветимо очувању стања нашег седишта. С обзиром на то да се седиште удружења „Зора” налази у нашој установи, захваљујући пројекту који је удружење поднело БГА-у под називом „Буџетска подршка за 2025. годину за инвестиционе, обновитељске и активности одржавања које унапређују енергетску ефикасност у циљу националности”, извршена је модернизација система грејања заменом кондензационог гасног котла, као и замена дотрајалих задњих улазних врата. Као резултат тога, поред очувања стања објекта, увећана је и имовина наше заједнице.

Програми Српског венца реализовани 2025. године

1. 01.24. Дан мађарске културе (50)

Поводом Дана мађарске културе, у Српском културном центру одржали смо тематски програм посвећен чувеној посластичарској династији Самош, српског порекла, под називом „Царство мога оца”. Посетиоце смо дочекали програмом уз чај и дегустацију колача. Након предавања Миклоша Самоша, учесници су могли да разговарају са нашим гостом, који је представио историју породице и развој брэнда „Самош”.

2. 02.01. Светосавска академија – Светосавски бал (250)

Као културна установа Српске самоуправе у Мађарској, пратећи праксу претходних година, учествовали смо као коорганизатор у организацији традиционалне свечаности и бала поводом Савиндана. Активно смо сарађивали како у састављању комплетног програма, тако и у његовој реализацији.

3. 02.09. „Сајам завичаја кроз привреду, туризам и културу” – Нови Сад (100)

Ове године смо се по четврти пут представили на овој популарној, веома посећеној манифестацији. На нашем штанду представили смо публикације и пројекте српске заједнице у Мађарској, са циљем повећања видљивости наше заједнице, као и проширења културних веза са организацијама које делују у матици и региону.

4. 02.22. „Сретење” – Сретењски сабор-Свечана академија и пријем (60)

Као суорганизатори допринели смо овој свечаности, која је одржана у просторијама наше установе. Овај програм, који ствара традицију, важна је тачка сусрета за представнике српских организација у Мађарској.

5. 03.05. Књижевно вече Драгана Јаковљевића (50)

Представљање књиге Драгана Јаковљевића, „Калдрма” одржали смо пред препуном салом у нашем седишту. Током вечери са аутором је разговарала новинарка Драгана Меселџија, док је одломке из збирке приповедака читао Павле Мацановић, ученик Гимназије „Никола Тесла”.

6. 03.19. „LA VIE EST BELLE” – Отварање изложбе (60)

Ове године је први пут организована прва заједничка ликовна изложба ученика дома Српског образовног центра „Никола Тесла” у Будимпешти. Радове су припремили млади љубитељи уметности под вођством професорке ликовне уметности Александре Ристић. Организацијом ове изложбе испунили смо један од наших важних циљева – подршку младим талентима.

7. 03.28. „Да ми Бог да” – премијера видео-спота, Народно позориште (80)

У Народном позоришту, на годишњем сусрету народносних позоришта у оквиру фестивала „Јеленлет”, у организацији Српског позоришта у Мађарској, уз велико интересовање и пред пуном салом, представили смо видео-спот за нашу песму посвећену оптацији и сећању на оптанте, која је премијерно изведена прошле године, под називом „Да ми Бог да”. Догађај је реализован у оквиру свечаног програмског циклуса „ОПТАЦИЈА 100”, чији је циљ био очување колективног историјског памћења. Модератор програма је био др Милан Степанов, главни и одговорни уредник Српских недељних новина. У разговору је учествовао и писац, књижевник Драгомир Дујмов. Након кратког историјског осврта, истакнут је значај сећања на оптанте и оптацију као одређујући и важан историјски догађај наше заједнице. Аутори су говорили о процесу настанка видео-клипа, представили смо учеснике, а на крају вечери доделом спомен-плакета изразили смо захвалност свима који су учествовали у реализацији овог за нас, а и за српску заједницу у Мађарској, изузетног пројекта.

8. 05.09. ”Mon amour, ma liberté” - Заједничка изложба ликовних уметница Алене Гојак и Нине Пљакић (50)

У Српском културном центру почетком маја одржано је свечано отварање заједничке изложбе ове две уметнице. Изложба је пружила изузетну прилику да се упознамо са савременим визуелним изразом две талентоване ауторке које повезују регион и уметност. Посебну драж догађају дао је и интерактивни део изложбе, током којег су гости и сами могли да се опробају у сликарству, док је атмосферу вечери улепшавала музика младе пијанисткиње српског порекла из Мађарске, Соње Чубак. У организацији наше установе, у оквиру културног програма усмереног на јачање веза између српске заједнице у Мађарској и наше матице, светски позната академска сликарка Алена Гојак први пут се представила у Будимпешти. Реализација овог догађаја представљала је важан корак у посредовању културних вредности између две земље и повезивању различитих уметничких израза.

9. 05.14. Књижевно вече Јоване Вечић (50)

Као суорганизатор подржали смо издавање и штампање збирке песама младе песникиње Јоване Вечић под називом „Хеклане поплаве”. Представљање овог новог књижевног подухвата такође је одржано у просторијама Српског културног центра.

10. 05.19. „Приче из комшилука” – изложба Градског музеја из Врбаса (45)

Фото-изложбу ателеа Пехан, приредили су историчар Павле Орбовић, водећи музеолог, и археолошкиња Весна Гргуровић, музејски саветник. Током посете сарадника институције из матице потписан је споразум о сарадњи између Градског музеја Врбаса и наше установе, који је настао на предлог Милана Мицића, генералног секретара Матице српске, чиме је створена одлична основа за будуће заједничке културне пројекте.

11. 05.28. Вече сећања на Емила Петровића (60)

У оквиру програма приказан је документарни филм о заслужено чувеном уметнику српског порекла из Мађарске, који су 2010. године у продукцији МТВА, у оквиру емисије на српском језику „Српски екран”, реализовали Снежана Миливојевић и Ђорђе Шибалин, поводом 95. годишњице рођења овог истакнутог композитора и педагога. Гошћа вечери била је ћерка, Емила Петровића, Естер Петровић, са којом је након пројекције вођен разговор, на достојан начин сећајући се великог уметника. У музичком делу програма публика је могла да чује дела Емила Петровића у извођењу пијанисткиње Еве Баркањи и фаготисте Ђерђа Лакатоша.

12. 06.11. Дан ћирилице у Јожефварошу (60)

У организацији овог догађаја учествовали смо као суорганизатор, поред главног организатора, Српске самоуправе у Јожефварошу, са циљем популаризације српске културе у већинском друштву. У пројекат смо укључили ученике и наставнике Основне школе „Deák diák”, који су са домаћинима – ученицима и наставницима Српског образовног центра „Никола Тесла” – провели садржајно преподне у Градској

библиотеци „Ервин Сабо”. Програм је обухватао учење слова, калиграфију, израду иницијала, као и учење народних песама уз учешће уметнице, етнопевачице, Бранке Башић.

13. 06.14. Учешће на „КевеФесту” (200)

Наша установа се први пут представила на овом популарном традиционалном фестивалу у Српском Ковину, који достојно слави културну разноликост и припадност националности које живе у нашој земљи. Представљена је наша изложба „Сакрално наслеђе Срба у Мађарској”, коју чине уметничке фотографије Владимира Марковића, сталног спољног сарадника наше установе. Изложба је веродостојан доказ културног и духовног богатства српске заједнице у Мађарској. Тиме је поставка уједно достојно погодна и за то да скрене пажњу већинског друштва на вредности српске заједнице, у Мађарској, доприносећи ширем упознавању и уважавању нашег културног наслеђа.

14. 06.28. Видовдански маратон (80)

Видовдан је један од најзначајнијих српских националних и црквених празника, који српска заједница у Мађарској из године у годину обележава достојанствено и заједничким залагањем. Књижевни програм под називом „Видовдански маратон” – који је већ дуги низ година заједничка иницијатива Српског позоришта у Мађарској и Српског културног центра – није само књижевни догађај, већ и живо чување традиције и неговање колективног памћења. Као главни организатор програма 2025. године, Српски културни центар је са великим задовољством и одговорношћу координирао догађај. Овогодишњи једнодневни маратон кренуо је из Ловре, затим је обухватио Српски Ковин, Чип, Бату, Будимску тврђаву и Чобанац, а завршио се у Сентандреји свечаним полагањем венаца. Рута, праћена рецитацијама и сећањем, на достојан начин одала је пошту духовно-културном наслеђу које представља. Посебно треба истаћи да је овогодишњи догађаја имао и посебан међугенерациски значај: учешћем Лене Ембер и Дејана Дујмова, поред чланова Српског позоришта, у програм су се укључили и представници млађе генерације. На тај начин је традиција симболично предата

следећем нараштају. Видовдански маратон је жив пример тога како се прошлост и садашњост, заједница и култура могу повезати, истовремено јачајући наш идентитет и осећај припадности.

15. 06.28. Видовдански свечани концерт (80)

Као завршни догађај Видовданског маратона организовали смо свечани, целовечерњи концерт у дворишту Српског црквеног музеја у Сентандреји. Током вечери наступили су мушки хор „Свети Серафим Саровски” из Зрењанина, као и њихов солиста, оперски певач Љубомир Поповић, признати члан Опере Народног позоришта у Београду. Посебан значај концерту дала је чињеница да се поклопио са 30. годишњицом постојања хора. У богатом програму, поред црквених и родољубивих дела, чули су се и бисери светске хорске литературе, а на крају концерта и стара сентандрејска српска химна „Ми же Сентандрејци”. Овај догађај је пропраћен великим интересовањем: међу бројном публиком нису били само припадници српске заједнице у Мађарској, већ и мађарски гости, чије је интересовање ојачало културни дијалог и узајамно поштовање. За Српски културни центар је нарочито важно да се кроз овакве догађаје културне вредности и духовно наслеђе српске заједнице у Мађарској учине видљивим у већинском друштву.

Током летњег периода интензивно смо се припремали за програме јесење сезоне. Паралелно с тим текла је и припрема садржаја наших брошура, што су предвиђали и план рада и наше пројектне активности. Систематично прикупљање, обрада и уређивање материјала одвијали су се током јула и августа, док је њихово коначно обликовање било задатак јесење сезоне. Званична представљања две реализоване публикације – „Оптација 100” и „Уметничка сцена српске заједнице у Мађарској” – биће одржана током наредне године, како у Будимпешти, тако и на провинцијским локацијама.

16. 09.03. „Коштана” (65)

Наша представа „Коштана” на сцени Српског позоришта у Мађарској изведена је већ десети пут, пред пуном салом.

17. 09.04. „Два гласа, једно срце” (100)

На свечаном отварању манифестације Епархије будимске Српске православне цркве под називом „Српски дани – Месец српске културе”, наша установа је такође учествовала програмом „Два гласа, једно срце”, уз учешће уметнице, етнопевачице Бранке Башић и студенткиње Факултета драмских уметности Лене Ембер. Томе је претходио радни састанак са представницима Епархије будимске, на којем је договорена сарадња, у оквиру које је наша установа ове године први пут учествовала у програмском циклусу манифестације ”Српски дани” и следећим програмима:

18. 09.19. Тематска градска шетња (50)

По први пут је одржан наш програм под наведеним називом, на којем су углавном учествовали млади, упознајући значајно историјско, културно и верско наслеђе Срба у Мађарској у Сентандреји, кроз тематску шетњу која је обухватала едукативне, књижевне, уметничке и гастрономске доживљаје.

19. 09.20. Концерт класичне музике дуа Бенгин–Предолац (100)

Као трећи програм реализован у оквиру манифестације ”Српски дани”, концерт младих уметница из матице – Милице Предолац и Александре Бенгин – одржан је пред пуном салом у свечаној дворани Текелијанума. Уметнице, које су се по први пут представиле мађарској публици, извеле су награђиване композиције из свог класичног и савременог репертоара заснованог на традиционалним српским народним музичким елементима, које чувају традицију спајајући народну и савремену озбиљну музику.

20. 10.10. Монодрама „Искра” (65)

Позоришна представа о мајци Николе Тесле, у сарадњи са Мајом Колунцијом, изузетном глумицом признатом у Србији и међународно, била је прва, али се надамо не и последња станица наше сарадње. Висок ниво уметничке интерпретације глумице пружио је право уметничко искуство, што су јасно потврдиле и повратне информације одушевљене публике Српског позоришта. Гледаоци су истакли изузетан квалитет представе и изразили жељу за још сличних продукција оваквог нивоа.

21. 10.16. „Мостови од тинте – Град у савременој књижевности” (50)

У реализацији књижевне вечери, професионалног сусрета савремених књижевника Срба у Мађарској, наша установа је учествовала као коорганизатор. Циљ догађаја био је јачање савременог књижевног дијалога, у оквиру којег су српски аутори из Мађарске представили своја дела кроз читања, а одабрани одломци из њихових радова били су представљени и у оквиру изложбе.

22. 10.26. Учешће на Београдском сајму књига (120)

На позив издавачке куће „Императив” учествовали смо на Београдском сајму књига, где смо кроз два подијумска разговора представили нашу делатност. Један разговор био је посвећен поезији Јоване Вечић, док се други, поводом другог издања књиге Миклоша Самоша „Царство мога оца”, бавио питањем Срба у Мађарској, с посебним освртом на теме идентитета, народносног постојања и заједничких искустава.

23. 11.06. Песничко вече Павла Глигоровића (50)

Као резултат стручних односа остварених на Београдском сајму књига, реализовано је и ово књижевно вече, на којем се представио Павле Глигоровић, млади и харизматични српски песник из Црне Горе. Вече је пружио увид у узбудљиве,

динамичне правце савремене поезије, уз модерацију Јоване Вечић, на велико задовољство наше, углавном младе, публике која воли поезију.

24. 11.11. „Упознај Србе у Мађарској” (45)

На годишњем јавном форуму Српске самоуправе Јожефвароша представили смо се информативним програмом под наведеним насловом, кроз историјско предавање Јоване Вечић, позоришно-историјско предавање Милана Руса и верско-историјско предавање Милана Дујмова.

25. 11.13. Представљање пројекта „Да ми Бог да”, Жабалъ (45)

На позив наших партнера из матице указала нам се могућност да представимо наш пројекат „Да ми Бог да” у библиотеци „Вељко Петровић” у Жабљу. Посебну атмосферу мултимедијалној вечери додатно је обогатило предавање Милана Мицића, генералног секретара Матице српске, које се фокусирао на историју оптаната, као и читање његових песама, што је догађају дало значајан уметнички и садржајни допринос.

26. 12.16. „Дочек Деда Мраза” (70)

У заједничкој организацији са Српском самоуправом Терезвароша одржали смо традиционалну приредбу, на радост ученика Српског образовног центра „Никола Тесла” у Будимпешти. Током преподнева организовали смо креативну радионицу за ученике виших разреда основне школе, док су у поподневним часовима наши гости били најмлађи. Узбудљиве тренутке ишчекивања Деда Мраза учинили су незаборавним ликовна радионица Аните Шухајде, као и позоришна представа гостујућих уметника из Београда.

Публикације

Публикације објављене у издању наше установе:

Видео-спот припремљен поводом Године сећања „Оптација 100” под називом „Да ми Бог да ”

Књижица „Оптација 100”

Књижица „Уметничка сцена Срба у Мађарској”

Публикације које је подржала наша установа:

Драган Јаковљевић – Недуца Светислав: „Пештанска ружа”

Мирко: „Ту је и кад није”

Број програма: 27

Број посетилаца: 2035

Публикације: 5

Будимпешта, 30. јануар 2026 г.

Зорица Јурковић Ембер

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2025

Az elmúlt év során a tervezett programszámot és tartalmat sikeresen megvalósítottuk az elfogadott munkatervvel és a jóváhagyott költségvetési forrásokkal összhangban. Egyes programokat ugyan, (Kostana című előadásunk anyaországi turnéját) a Szerbiában kialakult politikai helyzet miatt kénytelenek voltunk elhalasztani, de helyette más tartalmakkal sikerült a tervezett programszámot biztosítani. Az elért eredmények igazolják a kitűzött célok következetes megvalósítását és az intézmény működésének folytonosságát.

A jelentési időszak alatt személyi változás is történt. Munkaközösségünk új titkárnő kolléganővel bővült, akinek munkája hozzájárul a szervezettebb működéshez, az adminisztratív feladatok hatékonyabb ellátásához, és általánosságban javítja intézményünk munkájának minőségét és eredményességét.

Hagyományaink és közös kulturális örökségünk megőrzését fontosnak tartva, április 9-én, Szentendre Város Napja alkalmából részt vettünk a Dumtsa Jenőről való megemlékezésen. Intézményünk, jelenlétével az egész magyarországi szerb közösséget képviselte, tiszteletét adva Szentendre első és máig élő hatású szerb származású polgármestere előtt.

A kölcsönös tisztelet és intézményközi kulturális kapcsolatok ápolásának szellemében, június közepén ellátogattunk Siklósra, ahol részt vettünk Sophie Tomics könyvbemutatóján egy jövőbeli együttműködés reményében, melyet a Siklói Szerb Önkormányzat szervezett. Az alábbi programokon intézményünk vendégként vett részt, ezzel is támogatva azon szervezetek munkáját, amelyek a szerb közösség kulturális és közösségi eseményeinek megvalósításán dolgoznak:

09.05. Deszk-Ajvárfesztivál

09. 11-12. Pomázi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett megemlékezés, Vujicsics Tihamér halálának 50. évfordulója alkalmából

09.12. Deszk - Élő Tájház ünnepélyes megnyitója, amely közösségünk életében kiemelkedő jelentőségű esemény

10. 18. Magyarbólyi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat rendezvénye, amely a hortobágyi kényszermunkatáborokba elhurcoltak emlékének állított emléket

11. 15. A Fővárosi Szerb Önkormányzat által szervezett „Dan seobe” rendezvény.

Az ilyen találkozók megerősítik a közösségen belüli kapcsolatokat és emlékeztetnek a közös értékek és identitás megőrzésének fontosságára.

Fejlesztés

Évről-évre, lehetőségeinkhez mérten, igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni székhelyünk állagmegóvására. Tekintettel arra, hogy a Zora Egyesület székhelye intézményünkben található, az egyesület által a BGA-hoz benyújtott „Nemzetiségi célú, energiahatékonyságot elősegítő, beruházási, felújítási és karbantartási tevékenységek 2025-re vonatkozó költségvetési támogatása”

projektnek köszönhetően, megtörtént a fűtési rendszer korszerűsítése a kondenzációs gázkazán cseréjével, illetve az elavult hátsófronti bejáratú ajtó cseréje. Ennek eredményeként- az objektum állagmegóvása mellett-közösségünk vagyona is gyarapodott.

A Szerb Kulturális Központ 2025-ben megvalósult programjai

1. 01. 24. A magyar Kultúra Napja (50)

A Magyar Kultúra Napja alkalmából a Szerb Kulturális Központban tematikus programot tartottunk a híres, szerb származású Szamos- család cukrászdinasztiának szentelve, „Apám királysága” címmel. A látogatókat teázással, süteménykóstolóval tarkított programmal vártuk. Szamos Miklós előadása után a résztvevők vendégünkkel beszélgethettek, aki bemutatta a család történetét és a „Szamos” márká fejlődését.

2. 02. 01. Szent Száva Akadémia – Szent Száva bál (250)

A Szerb Országos Önkormányzat kulturális intézményeként, a korábbi évek gyakorlatát követve, társszervezőként vettünk részt a hagyományos Szent Száva napi ünnepség és bál szervezésében. Aktívan közreműködtünk a teljes program összeállításában és annak lebonyolításban egyaránt.

3. 02. 09. „Szülőhelyünk a gazdaságon, turizmuson és kultúrán keresztül” Expo – Újvidék (100)

Idén, negyedik alkalommal mutatkoztunk be ezen a népszerű, sokak által látogatott rendezvényen. Standunkon, a magyarországi szerb közösség kiadványait és projektjeit mutattuk be, közösségünk láthatóságának növelése, illetve az anyaországi és a régióban működő szervezetekkel való kulturális kapcsolatok bővítésének céljával.

4. 02. 22 „Sretenje”- Ünnepi Akadémia és Ünnepi fogadás (60)

Társszervezőként járultunk hozzá az ünnepséghez, amelynek helyszíne is a mi intézményünk volt. A hagyományteremtő program fontos találkozási pont a magyarországi szerb szervezetek képviselői számára.

5. 05.03. Dragan Jakovljevic irodalmi estje (50)

Jakovljevic Dragan, „Kaldrma” című könyvének bemutatóját teltház előtt tartottuk a kulturális központ nagytermében. Az est során a szerzővel Dragana Meseldzija újságíró beszélgetett, míg részleteket a novelláskötetből, Pavle Macanovic, a Nikola Tesla Gimnázium tanulója olvasott fel.

6. 03. 19. „LA VIE EST BELLE” – Kiállításmegnyitó (60)

Idén első ízben került sor, a budapesti Szerb Oktatási Központ diákothona tanulójának első közös képzőművészeti kiállítására. Az alkotásokat, a művészetet kedvelő fiatalok, Aleksandra Ristic művészeti tanár vezetésével készítették. A kiállítás szervezésével, egyik fontos célkitűzésünknek- a fiatal tehetségek támogatásának- tettünk eleget.

7. 03. 28. „Csak adná az ég” – Videoklip - premier, Nemzeti Színház (80)

A Nemzeti Színházban a Magyarországi Szerb Színház szervezésében a nemzetiségi színházak éves találkozóján, a „Jelenlét” fesztivál keretében, nagy érdeklődés közepette, teltház előtt mutattuk be az optációt feldolgozó és az optások emlékének szentelt, a tavalyi év során bemutatott dalunkhoz készült videoklipet, „Csak adná az ég” címen. A rendezvény, az „OPTÁCIÓ 100” ünnepi programsorozat keretein belül realizálódott, melynek célja a kollektív történelmi emlékezet megőrzése volt. A programot, Sztepanov Milán a Szerb Hetilap főszerkesztője moderálta. A beszélgetésben közreműködött Dujmov Dragomir író, irodalmár is. Rövid történelmi áttekintés után kiemelték az optásokra és az optációra való emlékezés jelentőségét, mint közösségünk meghatározó, fontos történelmi eseményét. A szerzők beszéltek a videoklip készítésének folyamatáról, bemutattuk a résztvevőket, majd az est végén emlékplakettek átadásával fejeztük ki hálánkat mindazoknak, akik részt vettek e, számunkra és a magyarországi szerb közösség számára is kiemelkedő projekt megvalósításában.

8. 05. 09. Alena Gojak és Nina Pljakić képzőművészek közös kiállítása (50)

A Szerb Kulturális Központban május elején került sor a két művésznő közös kiállításának ünnepélyes megnyitójára. A kiállítás kiváló alkalmat kínált arra, hogy találkozzunk két tehetséges alkotó kortárs vizuális kifejezőmódjával, akik a régiót és a művészetet kapcsolják össze. A rendezvényt különlegessé tette a kiállítás interaktív része is, melynek során a vendégek maguk is kipróbálhatták a festészetet, miközben a magyarországi szerb származású fiatal zongoraművész, Csubák Szonja zenéje emelte az est hangulatát. Intézményünk szervezésében, a magyarországi szerb közösség és anyaországunk közötti kapcsolatok erősítésére irányuló kulturális program keretében a világszerte ismert Alena Gojak, akadémiai festőművésznő, először mutatkozott be Budapesten. A rendezvény megvalósulása fontos lépés volt a két ország közötti kulturális értékek közvetítése és művészi kifejezések összekapcsolása szempontjából.

9. 05. 14. Vecic Jovana irodalmi estje (50)

Társszervezőként támogattuk a fiatal költőnő, Vecic Jovana „Heklane poplave” című verseskötetének kiadását és nyomtatását. Ennek az új irodalmi vállalkozásnak a bemutatójára szintén a Szerb Kulturális Központ helyiségeiben került sor.

10. 05. 19. „Történetek a szomszédságból” – A Verbászi Városi Múzeum kiállítása (45)

A Pechan műterem fotókiállítását Pavle Orbovic történész, vezető muzeológus és Vesna Grgurovic régész, múzeumi tanácsos állították össze. Az anyaországi intézmény munkatársainak látogatása során aláírásra került a két intézmény, a Verbászi Városi Múzeum és intézményünk közötti együttműködési szerződés, amely Milan Micic, a Matica Srpska főtítkárának javaslata alapján jött létre, kiváló alapot képezve a jövőbeli közös kulturális projektek megvalósításához.

11. 05. 28. Petrovics Emil emlék-est (60)

A program részeként levetítésre került a méltán híres, magyarországi szerb származású művészeiről szóló dokumentumfilm, - amelyet Milivojevic Snezana és Sibalin György készített

2010-ben, az MTVA produkciójában, a „Srpski ekran” című, szerb nyelvű műsor keretében, a neves zeneszerző és pedagógus születésének 95. évfordulója alkalmából. Az est díszvendége Petrovics Emil lánya, Petrovics Eszter volt, akivel a vetítést követően beszélgetésre került sor, méltó módon emlékezve a nagy művészre. A program zenei részében a közönség Petrovics Emil műveit hallhatta Barkányi Éva zongoraművésznő és Lakatos György fagottművész tolmácsolásában.

12. 06. 11. A Cirill Betű Napja Józsefvárosban (60)

A rendezvény megszervezésében társszervezőként vettünk részt a főszervező, a Józsefvárosi Szerb Önkormányzat mellett, a szerb kultúra többségi társadalomban való népszerűsítése céljából. A projektbe bevontuk a „Deák Diák” Általános Iskola diákjait és pedagógusait, akik a házigazdákkal – a Nikola Tesla Szerb Oktatási Központ tanulóival és tanáraival – tartalmas délelőttöt töltöttek együtt a Szabó Ervin Városi Könyvtárban. A program része volt az írásjelek tanulása, kalligráfia, iniciálék készítése, valamint népdalok tanulása Bácsits Branka művésznő közreműködésével.

13. 106. 14. Részvétel a „KeveFesztén” (200)

Intézményünk első alkalommal mutatkozott be ezen a népszerű, hagyományos fesztiválon Ráckeven, amely méltón ünnepli a hazánkban élő nemzetiségek kulturális sokszínűségét és összetartozását. Bemutatásra került „A magyarországi szerbek szakrális öröksége” című kiállításunk, amely Vladimir Markovic, intézményünk állandó külsős munkatársa művészi fényképeiből áll. A kiállítás hű bizonyítéka a magyarországi szerb közösség kulturális és szellemi gazdagságának. Ezáltal a tárlat méltó módon alkalmas arra is, hogy a többségi társadalom figyelmét felhívja a hazai szerb közösség értékeire, hozzájárulva ezzel kulturális örökségünk szélesebb körű megismertetéséhez és megbecsüléséhez.

14. 106. 28. Szent Vitus- napi Maraton (80)

Szent Vitus napja az egyik legjelentősebb szerb nemzeti és egyházi ünnep, amelyet a magyarországi szerb közösség évről évre méltósággal és közös összefogással ünnepel. A „Szent Vitus-napi Maraton” elnevezésű irodalmi program – amely hosszú évek óta a Magyarországi Szerb Színház és a Szerb Kulturális Központ közös kezdeményezése – nem csupán irodalmi esemény, hanem egyúttal élő hagyományőrzés és közösségi emlékeztetőgyakorlás is. A 2025-ös program fő szervezőjeként a Szerb Kulturális Központ nagy örömmel és felelősséggel látta el a rendezvény koordinációját. Az idei, egynapos maraton Lórévről indult, majd Ráckeve, Szigetcsép, Százhalombatta, a Budai Vár és Csobánka érintésével Szentendrén, az ünnepélyes koszorúzással zárult. A szavatokkal és megemlékezésekkel kísért útvonal méltó módon állított emléket mindannak a szellemi-kulturális örökségnek, amelyet képvisel. Kiemelendő, hogy az idei eseménysorozat különleges jelentőséggel bírt generációs szempontból is: Ember Léna és Dujmov Dejan részvételével a Szerb Színház tagjai mellett a fiatalabb generáció képviselői is bekapcsolódtak a programba. Ezáltal a hagyomány szimbolikusan átadásra került a következő nemzedék számára. A Szent Vitus-napi Maraton egy élő példája annak, hogyan kapcsolódhat össze múlt és jelen, közösség és kultúra, egyúttal megerősítve identitásunkat és összetartozásunkat.

15. 06. 28. Szent Vitus- napi Ünnepi Koncert (80)

A Szent Vitus-napi Maraton záróeseményeként ünnepélyes, egész estés koncertet szerveztünk a szentendrei Szerb Egyházi Múzeum hangulatos udvarán. Az est során fellépett a nagybecskereki Szent Szerafim Férfikórus, valamint szólistájuk, Ljubomir Popovic operaénekes, a Belgrádi Nemzeti Színház Operájának elismert tagja. A koncert különleges jelentőségét emelte, hogy egybeesett a kórus fennállásának 30. évfordulójával. A gazdag műsorban egyházi és hazafias művek mellett a világ kórusirodalmának gyöngyszemei is elhangzottak, a koncert zárásaként pedig megszólalt a régi szentendrei szerb himnusz, a „Mi že Sentandrejci”. Örömmel és büszkeséggel tölt el bennünket, hogy a rendezvény iránt nagy érdeklődés mutatkozott: a szépszámu közönség soraiban nemcsak a magyarországi szerb közösség tagjai, hanem magyar vendégek is jelen voltak, akik érdeklődésükkel tovább erősítették a kulturális párbeszédet és az egymás értékei iránti kölcsönös tiszteletet.

A Szerb Kulturális Központ számára különösen fontos, hogy az ilyen események révén a magyarországi szerb közösség kulturális értékei és szellemi öröksége láthatóvá váljanak a többségi társadalom számára is.

A nyári időszakban intenzíven készültünk az őszi szezon programjaira. Ezzel párhuzamosan zajlott brosúráink tartalmának előkészítése is, amelyeket a munkaterv és projekttevékenységeink is előirányoztak. Az anyagok szisztematikus gyűjtése, feldolgozása és szerkesztése **július - augusztus** hónapban történtek, míg a végleges formába való igazítása az őszi szezon feladatai voltak. A megvalósult két kiadvány - „Optacija 100” és „A magyarországi szerb közösség művészeti színtere” - hivatalos bemutatói a következő év folyamán valósulnak meg, Budapesten és vidéki helyszíneken egyaránt.

16. 09.03. Kostana (65)

című előadásunk a Magyarországi Szerb Színház színpadán, immár tizedik alkalommal lett bemutatva, teltház előtt.

17. 109.04. „Két hang, egy szív” (100)

A Budai Szerb Ortodox Egyházmegye, **Szerb Napok- A Szerb Kultúra Hónapja** elnevezésű rendezvénysorozatának, ünnepélyes megnyitóján intézményünk is részt vett a „**Két hang, egy szív**” című programunkkal, Bászits Bránka juniorprímadijas népdalénekesnő és Ember Léna színművész-hallgató közreműködésével. Ezt megelőzően, a Budai Szerb Ortodox Egyházmegyével munkatárgyalás keretében egyeztetés történt az együttműködésről, amelynek részeként intézményünk részt vett az egyház által szervezett rendezvénysorozaton, idén első ízben, az alábbi programokkal is:

18. 09.19. Tematikus városi séta (50)

Első ízben került megrendezésre a fenti címet viselő programunk, melyen főképp fiatalok vettek részt megismerve a magyarországi szerbek jelentős történelmi, kulturális és vallási örökségét Szentendrén, egy ismeretterjesztő, irodalmi, művészeti és gasztronómiai élményeket is magába foglaló tematikus sétán keresztül.

19. 09.20. Bengin-Predolac duó komolyzenei koncert (100)

A rendezvénysorozat keretein belül megvalósult harmadik program, az anyaországi fiatal művészek -Milica Predolac és Aleksandra Bengin- komolyzenei koncertjét a Thökölyanum-palota dísztermében tartottuk, teltház előtt. A magyarországi közönségnek első alkalommal bemutatkozó művészek tradicionális szerb népzenei elemekre épülő klasszikus és kortárs zenei repertoárjából hallhattunk díjnyertes kompozíciókat melyek őrzik a hagyományt, ötvözve a népzenei és a kortárs komolyzenei elemeket.

20. 10.10. „Iskra” című monodrámája (65)

A Nikola Tesla édesanyjáról szóló színházi előadás Maja Kolundzijaival, a kiváló szerbiai és nemzetközileg elismert színművésznővel való együttműködésünk első, ám reményeink szerint nem utolsó állomása volt. A művésznő magas színvonalú alakítása valódi művészi élményt nyújtott, amelyet a Szerb Színház lelkes közönségének visszajelzései is egyértelműen igazoltak. A nézők kiemelték az előadás rendkívüli színvonalát, és kifejezték igényüket további, hasonló minőségű produkciók iránt.

21. 10. 16. „Mostovi od tinte – Város a kortárs irodalomban” (50)

Az irodalmi-est, a magyarországi kortárs irodalmárok szakmai találkozájának megvalósításában intézményünk társszervezőként vett részt. Az esemény célja a kortárs irodalmi párbeszéd erősítése volt, amelynek során magyarországi szerb alkotók mutatták be műveiket felolvasások formájában, valamint az alkotások válogatott szövegrészletei kiállítás keretében is bemutatásra kerültek.

22. 10.26. Részvétel a Belgrádi Könyvhéten (120)

Az Imperativ Kiadó meghívására részt vettünk a Belgrádi Könyvhéten, ahol két pódiumbeszélgetés keretében mutattuk be tevékenységünket. Az egyik beszélgetés Jovana Vecić költészetére fókuszált, míg a másik Szamos Miklós „Apám királysága” című kötetének második kiadása kapcsán foglalkozott a magyarországi szerbség kérdéskörével, különös tekintettel az identitás, a nemzetiségi lét és a közösségi tapasztalatok témáira.

23. 11.06. Pavle Gligorovic költői estje (50)

A Belgrádi Könyvhéten létrejött szakmai kapcsolatok eredményeként valósulhatott meg az irodalmi est is, amelyen Pavle Gligorović montenegrói szerb, fiatal és karizmatikus költő mutatkozott be. Az est a kortárs költészet izgalmas, dinamikus irányzataiba nyújtott betekintést, Jovana Vecić moderátorként való közreműködésével, főképp a fiatalokból álló, költészetet kedvelő közönségünk nagy örömeire.

24. 11.11. „Ismerd meg a magyarországi szerbeket” (45)

A Józsefvárosi Szerb Önkormányzat éves közmeghallgatásán a fenti címet viselő informatív programmal képviseltük magunkat, Jovana Vecić történelmi, Ruzsák Milán színháztörténeti, Dujmov Milán vallástörténeti előadásain keresztül.

25. 11.13. „Csak adná az ég” projektbemutató, Zsablya (45)

Anyaországi partnereink meghívására lehetőségünk nyílt a „Csak adná az ég” című projektünk bemutatására a zsablyai Veljko Petrović Könyvtárban. A multimédiás est különleges hangulatát tovább gazdagította Milan Micić, a Matica Srpska főtítkárának előadása, amely az optások történetére fókuszált, valamint saját költeményeinek felolvasása, amely jelentős művészi és tartalmi többletet adott az eseménynek.

26. 12.16. „Mikulásváró” (70)

A Terézvárosi Szerb Önkormányzattal közös szervezésben tartottuk meg a már hagyományosnak mondható „Mikulás-napi” rendezvényünket, a budapesti Nikola Tesla Szerb Oktatási Központ tanulóinak örömeire. A délelőtti órákban felsőtagozatos diákoknak szerveztünk kézműves foglalkozást, míg délután, a legkisebbek voltak a vendégeink. A mikulásvárás izgalmas pillanatait Suhajda Anita kézműves foglalkozása, valamint a Belgrádból érkezett vendégművészek színházi előadása tették emlékezetessé.

Kiadványok

Intézményünk saját kiadásában megjelent kiadványai:

Optáció100 emlékévk alkalmából elkészült videoklip „Csak adná az ég” címen

Optáció 100 kiskönyv

„A magyarországi szerbek művészeti színtere” kiskönyv

Intézményünk által támogatott kiadványok:

Dragan Jakovljevic-Neducza Szvetisláv: Pesti rózsa

Mirko: „Tu je i kad nije”

Programok száma: 27

Látogatók száma: 2035

Kiadványok: 5

Budapest, 2026. január 30.

Dr. Emberné Jurkovits Zorica